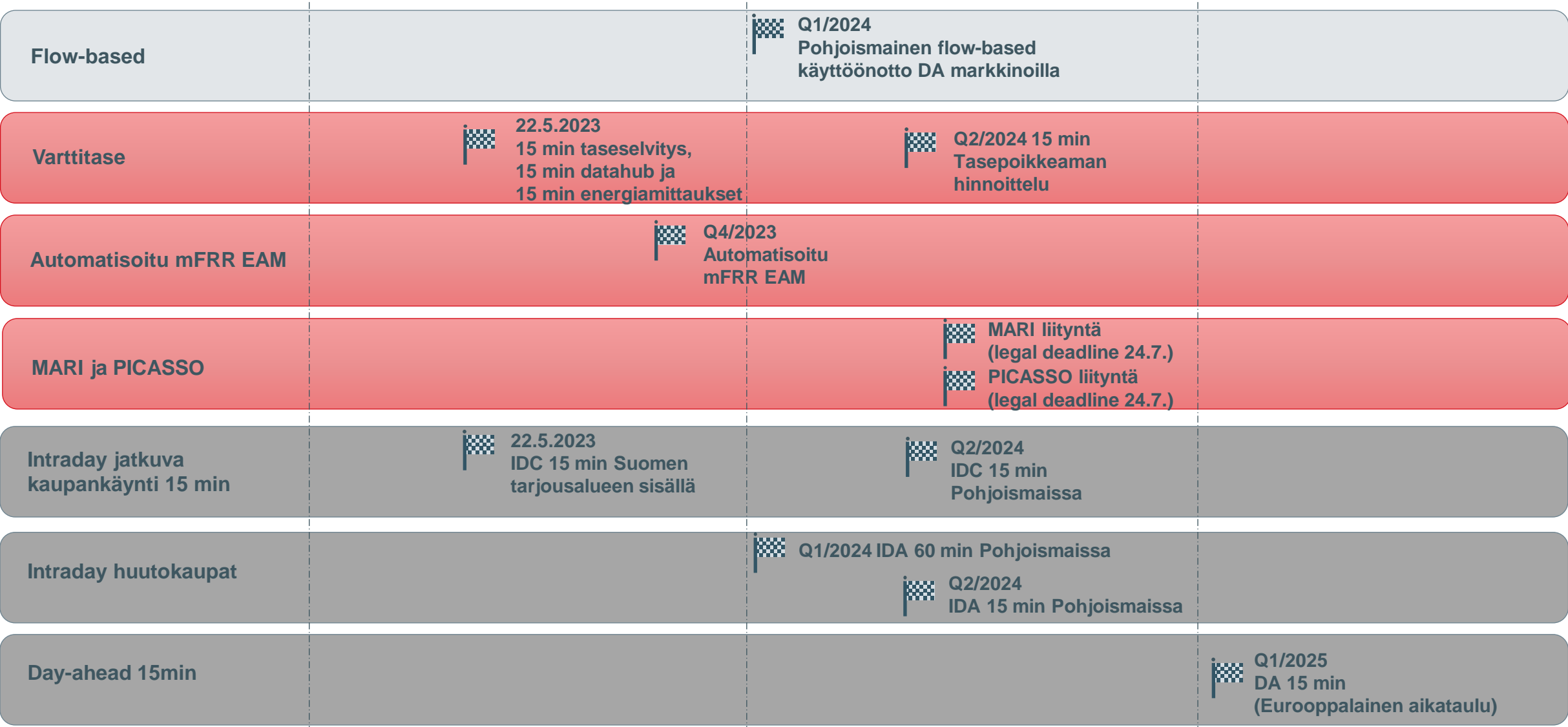

Siirtyminen 15 minuuttiin eri markkinapaikoilla

Sähkömarkkinatoimikunnan kokous 09.12.2022

Varttisiirtymän aikataulu

2023

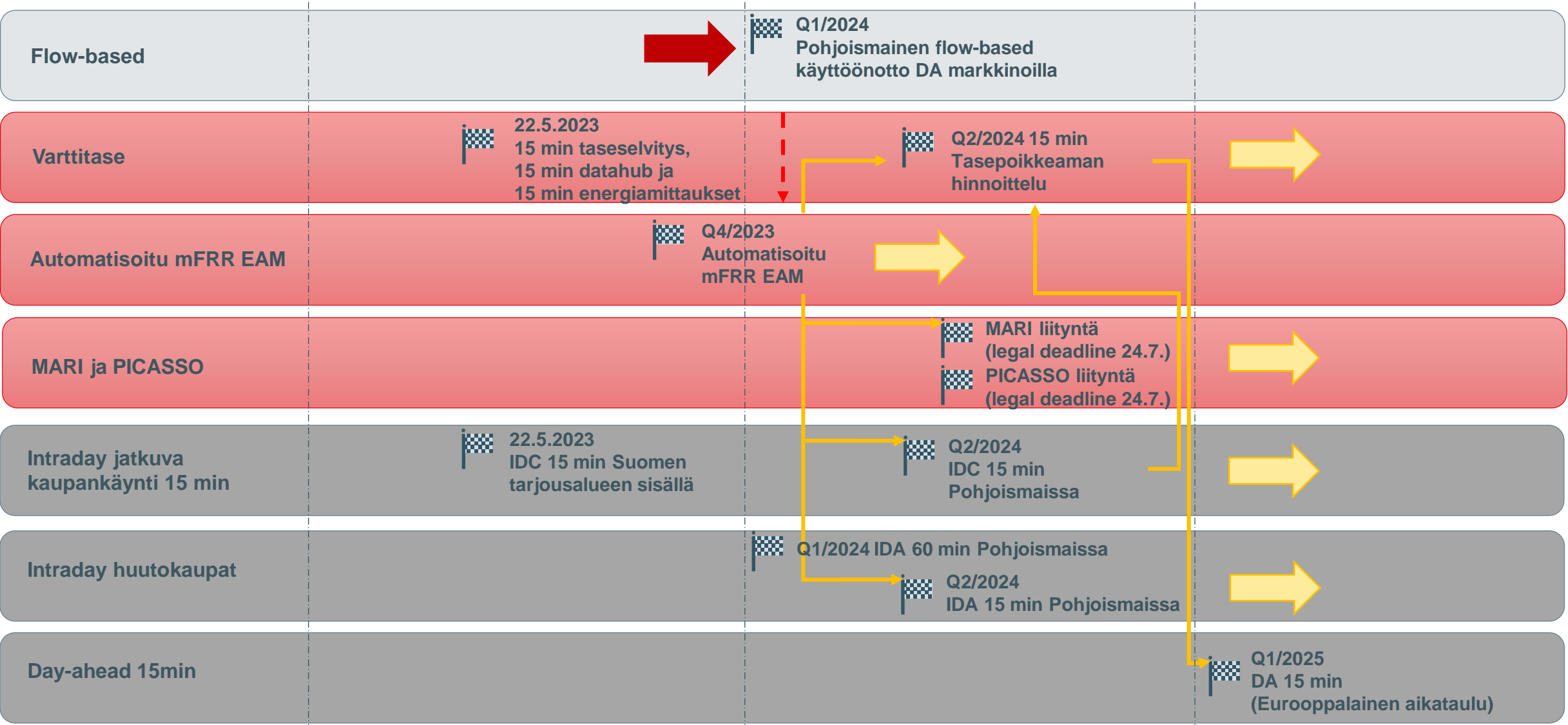
2024

2025

= viivästyminen = projektien riippuvuus (uudelleen arvioitava) = riski viivästyisestä = projektien riippuvuus

Varttisiirtymän aikataulu ja keskinäiset riippuvuudet

2023

2024

2025

Kysely sähkömarkkinatoimikunnan jäsenille

- Sähkömarkkinatoimikunnan jäseniä pyydetään vastaamaan kahteen 15 minuutin markkinapaikkojen käyttöönottoaikatauluja koskevaan kysymykseen perjantaihin 2.12.2022 mennessä.
- Vastaukset annetaan erillisen kyselytyökalun kautta, johon linkki on lähetetty toimikuntalaisille sähköpostitse.
- Fingrid koostaa toimikuntalaisten vastauksista yhteenvedon, joka julkaistaan Fingridin nettisivuilla ennen kokousta.
- Yhteenvedo esitetään toimikunnan kokouksessa.

Päivänsisäisten huutokauppojen käyttöönotto

- Pohjoismaissa päivänsisäisten huutokauppojen käyttöönotto 60 minuutin resoluutiolla Q1/2024 tapahtuisi yhteiseurooppalaisella aikataululla. Päivänsisäinen markkina siirtyy 15 minuutin markkinoihin myöhemmin, kun pohjoismaissa siirrytään 15min tasepoikkeaman hinnoitteluun. Jos pohjoismaat eivät liity päivänsisäisiin huutokauppoihin Q1/2024, liityntä tapahtunee yhtäaikaisesti päivänsisäisten markkinoiden 15 minuutin siirtymän kanssa, mikä mahdollistaisi liitynnän suoraan 15 minuutin resoluutiolla.
- Näettekö toimivanne päivänsisäisissä huutokaupoissa vuonna Q1/2024? (IDA 60 min)
 - Kyllä/Ei/En osaa sanoa
 - Perustelut

Päivänsisäisen ja vuorokausimarkkinan 15 min käyttöönotto

- Eurooppalainen siirtymä 15 minuutin kaupankäyntiin vuorokausimarkkinalla on arvioitu tapahtuvan ensimmäisellä kvartaalilla 2025. Rajojen yli tapahtuva päivänsisäinen 15 min kaupankäynti voisi mahdollisesti alkaa jo vuoden 2024 aikana.
 - Jos rajojen yli tapahtuva päivänsisäinen 15 min kaupankäynti alkaisi ennen vuorokausimarkkinaa, vuorokausimarkkinan HVDC-yhteyksien siirtorajoituksiin tulisi muutoksia. Vaikutukset tulisivat ramping* laskentaan, joka rajoittaisi kaupallista siirtoa. Nykyinen tuntikohtainen ramping-arvo on 600 MW/tunti. Muutos voisi pienentää ramping-arvoa vuorokausimarkkinoilla jopa 50%.
 - Rajojen yli tapahtuva päivänsisäinen 15 min kaupankäynnin aloittamisen myötä tasepoikkeaman hinnoittelu siirtyy 15 minuuttiin. Jos päivänsisäisen ja vuorokausimarkkinan 15 min käyttöönotto tapahtuu samaan aikaan se tulee siirtämään 15 minuutin tasepoikkeaman hinnoittelun vasta vuoteen 2025 ja samalla kytkemään tämän eurooppalaisiin aikatauluihin
- Tulisiko vuorokausi ja päivänsisäisten** markkinoiden siirtyä yhtä aikaa 15 minuutin kaupankäyntiin (rajan yli) samanaikaisesti vuonna 2025?
 - Kyllä/Ei/En osaa sanoa
 - Perustelut

* pätötehon muutosnopeus

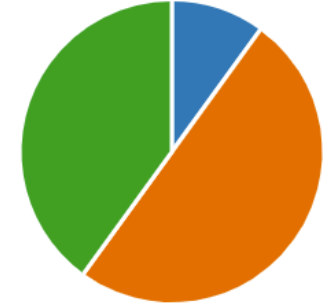
** ID jatkuva ja ID huutokauppa

Yhteenveto vastauksista

FINGRID

Näettekö toimivanne päivänsisäisissä huutokaupoissa Q1/2024? (IDA 60 min)

● Kyllä	1
● Ei	5
● En osaa sanoa	4

• Kyllä

- *"Osallistuisimme saadaksemme kokemusta päivänsisäisen huutokaupan järjestämistä ja valmistautumisesta päivän sisäiselle 15 min huutokaupalle. Vaarana on, että päivänsisäinen 60 min huutokauppa jakaa likviditeetin huutokaupan ja jatkuvan kaupankäynnin (ELBAS) markkinoiden kesken."*

• Ei

- *"Ei tarvetta, koska jatkuva ID-kaupankäynti on käytettävissä jo nykyisin, niin tämä markkinapaikka hoitaa vastaavan tarpeen."*
- *"Luultavasti ei ole tarvetta."*
- 3/5 vastanneista ei käy päivänsisäistä kauppaa

• En osaa sanoa

- *"Uusiutuvan energian tuottajalle IDA 60 min. ei vaikuta kovinkaan houkuttelevalta, muuten kuin isompien poikkeuksellisten virheiden/ongelmatilanteiden paikkaukseen. Kyseinen markkina voisi olla kiinnostava tuotanto/energianvarastointi aseteille joiden säädettävyys on aivan eri tasolla verrattuna uusiutuviin (tuuli, aurinko). Onko vaara että tällainen IDA 60 min pienentää IDC 15 min likviditeettiä? Onko vain turha "välikierrös" ennen IDC:tä?"*
- *"Tulemme toimimaan päivänsisäisissä huutokaupoissa heti kun ne tulevat mutta emme näe tarvetta ylimääräiselle välivaiheelle niiden käyttöönotossa."*
- *"Riippuu oman tuotannon säätökyvyn kehittämisestä"*
- Päivänsisäiset huutokaupat ei täysin tuttuja 2/4 vastaajista

Tulisiko vuorokausi ja päivänsisäisten markkinoiden siirtyä yhtä aikaa 15 minuutin kaupankäyntiin (rajan yli) samanaikaisesti vuonna 2025?

• Kyllä

- ”Kannatamme ehdottomasti samanaikaisuutta, jotta mahdolliset markkinavääristymät sekä ns. ”kikkailu” markkinoilla voidaan kitkeä pois. Markkinoiden likviditeetin tulee säilyä ja siitä tulee pitää huoli.”
- ”Ehdottomasti kyllä. Mikäli DA kaupankäynti siirtyy 15 min kaupankäyntiin vasta myöhemmin, mutta tasepoikkeman hinnoittelu on siirtynyt 15 minuuttiin aikaisemmin toimijat altistuvat tunnin sisäisen vaihtelun vuoksi tasesähkön riskille ja tarpeettomalle päivän sisäiselle kaupankäynnille riskin korjaamiseksi.”
- ”Olisi looginen toimintatapa, niin silloin 15 min suunnittelun voisi viedä suoraan DA-markkinan kaupankäyntiin. Tällöin ennakkosuunnitelmat olisivat kerralla tarkemmat ja pakottavaa tarvetta varttien väliselle tasaamiselle ID-kaupankäynnin kautta ei välttämättä tarvitsisi toteuttaa.”
- ”Vuorokausimarkkinat ovat kaiken markkinatoiminnan perusta ja kaikki mahdollinen rajasiirtokapasiteetti tulee olla aina ensisijaisesti DA markkinan käytössä.”
- ”Rajayhteyksien tehokas toiminta hyödyttää koko markkinaa. Ramping-rajat tulisi säilyttää mahdollisimman suurina, jotta ne tukevat markkinoiden toimintaa.”

● Kyllä	7
● Ei	0
● En osaa sanoa	3

• En osaa sanoa

- ” Tuulen lisääntyessä on sähkömarkkinoiden toiminnan ja ennustettavuuden kannalta oleellista olla mahdollisimman joustavat rajasiirtoyhteydet. Markkinoiden toiminnan kannalta ei ole järkevää rajoittaa DA-siirtoyhteyksiä joten ei ole perustelua kiirehtiä 15min ID -kauppaa, jos se rajoittaisi DA-kaupankäyntiä.”
- 2/3 vastaajasta ei käy päivänsisäistä kauppaa

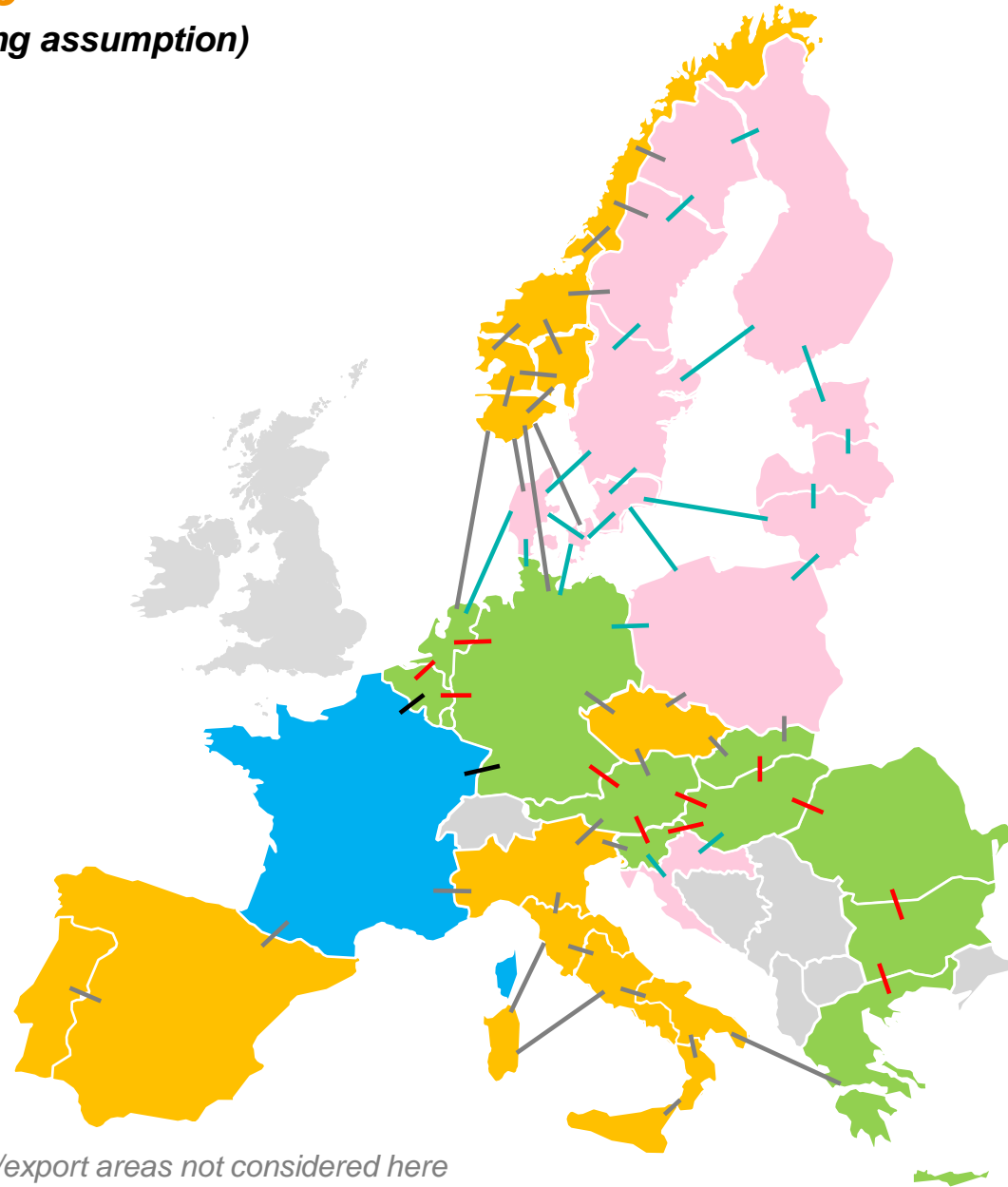

Taustamateriaalia

- Lähde: "Second Market Coupling Consultative Group meeting Live Workshop"
- <https://www.entsoe.eu/events/2022/12/01/second-market-coupling-consultative-group-meeting-live-workshop/>

IDA go-Live

Q1 2024 (working assumption)

- BZB on 15 min MTU
- BZB on 30 min MTU
- BZB on 60 min MTU
- BZB on 15 or 60 min MTU (not decided)*

- BZ on 15 min MTU
- BZ on 30 min MTU
- BZ on 60 min MTU
- BZ on 15 or 60 min MTU (not decided)*
- Not part of SIDC coupling

AT, BE, FR, DE,
GR, HU, NL, PL, SI,
SK areas will have
to manage several
BZB resolutions

note: import/export areas not considered here

* Final decision is expected in Q2 2023